

De ongekeende mogelijkheden van ICT in MFA's

Het gebruik van een schoolgebouw of sportaccommodatie door meerdere gebruikers, werpt nieuwe vragen op over het beheer en de exploitatie van het gebouw. ICT zou hierin een geweldige oplossing kunnen bieden, maar hoe? Welke technieken zijn beschikbaar en wat is de ervaring hiermee? Veel vragen, weinig antwoorden. Reden voor het MFA Lab om op zoek te gaan.

Tekst Ingrid de Moel

Cntwikkelingen in de samenleving, in het onderwijs en op ICT-gebied gaan razend snel. Colleges van de TU Delft en de Open Universiteit zijn sinds kort thuis vanuit je hangmat via je iPod te volgen. Kinderen kunnen in het ziekenhuis onderwijs krijgen van hun eigen juf via een webcam in de klas. Steeds meer onderwijsmateriaal is digitaal beschikbaar. Basisschoolleerlingen uit de Rivierenwijk in Deventer krijgen allemaal een laptop mee naar huis. Met ICT komen oplossingen in zicht voor scholen in gehuchten en krimp gemeenten. Een groepje van 4 á 5 kinderen krijgt aan een school of buurttafel les van een juf die heel ergens anders zit. Eén keer in de week bezoeken ze de juf voor les, groepswork of excursie in groter verband. Op een andere dag komt de juf bij hen langs in de bibliobus, die ook door volwassenen wordt gebruikt. De kinderen zijn gratis lid van de plaatselijke sportclub die ook het overige bewegingsonderwijs regelt. Geen schoolgebouw meer nodig. Het geld kan helemaal besteed worden aan het primaire proces.

Vingerafdrukherkenning

Gebouw vooralsnog niet geschikt

Technisch gezien kan het allemaal. Kinderen kunnen ermee omgaan. Alleen wij, volwassenen en professionals, zijn nog niet zo ver. Voorlopig doen we het maar met de gebouwen die we hebben. Die willen we wel multifunctioneler gebruiken. En dan loop je meteen tegen allerlei problemen aan. Een basisschool in Nijmegen: "Wij gaan niet meemaken dat de kinderen door één deur naar binnen gaan en daar achter worden gesplitst in kinderen voor de gesubsidieerde opvang en kinderen voor de commerciële opvang." Dat vergt één ruimte en één uitvoeringsorganisatie voor alle kinderen die we om financiële redenen in twee groepen hebben verdeeld. Zolang dat zo is, hebben we iets nodig waar de kinderen geen last van hebben; iets slims met de financiële administratie en betalingssystemen. Dat zet aan het denken: als je kunt betalen met je clubpas, hoeft niemand te zien wie die consumpties erop heeft gezet. Dezelfde clubpas kan er ook voor zorgen dat er deuren voor je open gaan die anders gesloten blijven. Zo kan het handvaardigheidslokaal van de school, 's avonds ook eenvoudig door de carnavalsvereniging worden gebruikt, zonder dat die verder de school in hoeft. Docenten kunnen hun klaslokaal 's avonds verhuren voor taalcursussen aan ouders, waardoor de binding met de school beter wordt. Of aan andere groepen en zo wat extra's verdienen voor de klaskas.

Flexibel te gebruiken gebouwen

Kortom, in het hoofd kan veel. De vraag is wat ICT echt kan bijdragen aan een multifunctioneler gebruik en een gezondere exploitatie. Ons inziens moeten we de ICT-toepassingen voor de toekomst vooral zoeken bij thema's als:

- veiligheid (open, zonder sloten en toch veilig);
- klimaatbeheersing in relatie tot verhuur en on-

Onderwijs op afstand

derhoud (beheerloze centra, digitale reservering, gekoppeld aan specifieke wensen ten aanzien van temperatuur, licht, geluid, sfeer, enzovoort);

- herkenning, begeleiding en betaling (aanwezigheid, toegang, individueel programma, vrijwilligerspunten, subsidie);
- flexibiliteit in gebruik (inhoud geven aan de MFA voor verschillende toepassingen en diverse gebruikersgroepen, verschillende activiteiten, verschillende bedieningsniveau's, verschillende prijzen).

Het zou mooi zijn als het gebouw ons herkent bij aankomst en ons individueel ondersteunt gedurende onze aanwezigheid. Dat deuren opengaan en we onze weg in het gebouw kunnen vinden. Dat we in het gebouw een sfeer kunnen scheppen met verlichting en geluid, maar ook met minder zichtbare zaken als temperatuur en geur, die aansluit bij de specifieke gebruikersgroep op dat moment. Dat de bejaardensoos wordt ingeroosterd in ruimte x omdat die al lekker warm is en speciaal voor hen nog een graadje verder wordt opgestookt. Dit vraagt om een uitgekende compartimentering met per ruimte in te stellen waardes en serviceniveau's. Het zou ook mooi zijn als het gebouw zelf kan communiceren met zijn omgeving. Zelf storingen en andere relevante informatie kan doorgeven aan beheerbedrijven die zorgen voor een optimale instelling van installaties, met een goed evenwicht tussen comfort, veiligheid en kosten. Het personeel in het gebouw, waarvan we in de toekomst te weinig hebben, kan zich dan vooral richten op het warme welkom en de persoonlijke begeleiding.

"Docenten kunnen hun klaslokaal 's avonds verhuren voor taalcursussen aan ouders, waardoor de binding met de school beter wordt."

Verder zoeken

Als MFA Lab kennen we uiteenlopende voorbeelden van gebouwen waar bijvoorbeeld kleuters herkend worden aan hun duim, van gebouwen met zelfdenkende energiesystemen, van pasjes met potentie voor meer, enzovoort. Maar het overzicht van wat echt bijdraagt aan een multifunctioneel gebruik van MFA's ontbreekt. Dat beeld was bijvoorbeeld ook niet aanwezig op de recente ICT & onderwijsbeurs in Utrecht. Veel aandacht voor de betekenis van ICT voor onderwijs zelf en maar weinig voor zaken daaromheen.

Het is de ambitie van het MFA Lab om een praktisch overzicht te maken van de mogelijkheden die ICT biedt om gebouwen opener, gastvrij en ondernemender te maken en deze onder de aandacht te brengen van de beslissers rondom het ontwikkelen en het exploiteren van MFA's. Iedereen die mooie voorbeelden kent, wordt van harte uitgenodigd deze te melden op www.mfa-lab.nl. ◀

Dit artikel is geschreven door Ingrid de Moel van de Wijkplaats. Voor meer info over het mfa-lab als ontwikkelplatform kunt u surfen naar www.mfa-exploitatie.nl.